

Den gode Sola-barnehagen

KVALITETSPLAN

2017 - 2021

Den Gode Sola-barnehagen 2017 – 2021

Forord

Kommunalsjef for oppvekst og kultur er glad for å kunne presentere den 3. versjonen av kvalitetsplan for barnehagene i Sola. Planen representerer praksisfeltet på en god måte med innspill fra forskjellige aktører. Planen skulle vurderes annethvert år, noe som ble gjort i 2014 og nå i 2016. Nytt denne gangen er at en har tatt hensyn til endringer av 17.06.16 i Lov om barnehage og nytt forslag til Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver fra 20.10.16. fra kunnskapsdepartementet.

Planen plasserer seg mellom Rammeplan med forskrift, kommunens handlings- og økonomiplan og barnehagens virksomhets- og årsplan. En har fått begrepet ”livslang læring” inn som et prinsipp, og dermed er ikke læringen lenger bare knyttet til skolen. I nasjonal plan er det gjort tilpasninger slik at barnehage- og skolesystemet bygger på de samme verdiene og at fagområdene er likelydende. Med dette er barnehage en del av utdanningsløpet, og det fordrer at overgangen fra barnehage til skole skaper en sammenheng for barnet.

Mye er bra i Sola-barnehagene, og mye er blitt god praksis etter tiår med kvalitetsarbeid. Målet er å sikre barns trivsel og utvikling, tilpasse arbeidet til endringer i samfunnet og ta hensyn til ny kunnskap. Planen skal samle barnehagesektoren om et felles fokus. Det skal også være grunnlag for evaluering og kompetansebygging i arbeidet.

Kommunalsjefen ønsker lykke til med å videreutvikle god kvalitet i Sola-barnehagene.

Sola den 16.01.17.

Rune Moen

Kommunalsjef

Tove Valdeland

Barnehagesjef

Innhold

Den Gode Sola-barnehagen 2017 – 2021	2
Innledning	4
Nåtidens barnehage for fremtidens folk	6
Kvalitet	7
Kompetanse	8
Samarbeid	9
Kvalitetsmodell	11
Faglig Innhold	12
Skisse av innholdet fra 2017 – 2021	13
Omtale av fokusområdene	14
Et profesjonelt lærende fellesskap	14
Gode omsorgs - og læringsmiljø	16
Mangfold i et ressursperspektiv	18
Et godt språkmiljø	20
Rapportering	21
Kilder	22

Innledning

«Den gode Sola-barnehagen» er et kvalitetsdokument. Planen skal være visjonær samtidig som den skal munne ut i konkrete tiltak. Den bidrar til å utvikle og ivareta kvaliteten for alle barn og foreldre, slik at det blir enhetlig og likeverdig tilbud i Sola-barnehagene. Den viktigste kvaliteten er det som skjer i møtet med de menneskene som skal samhandle. Kvalitet er også faktorer som bemanning, barnegrupper, byggene, foreldrenes stemme, egenvurderinger m.m. Departementet er i gang med å utarbeide kvalitetssystem for barnehager (KiB) noe som Sola kommune vil benytte seg av (www.udir.no). Ståstedsanalysen er allerede tatt i bruk i noen barnehager.

Det har vært bred deltakelse i organisasjonen på å sette ord på kvalitet. En har tatt pulsen på organisasjonen med å involvere alle ansatte til å si hva de mener er god kvalitet.

Fokusområdene en har valgt er stort sett spissing og videreføring av nåværende områder:

- Et profesjonelt lærende fellesskap

- Gode omsorgs- og læringsmiljø

- Mangfold i et ressursperspektiv

- Et godt språkmiljø

Kvalitetsplanens mål er:

- Et dokument som sikrer et kvalitativt godt innhold for barna

- Et styringsdokument for ansatte i barnehagene og i avdeling oppvekst

- Et grunnlag for å søke kompetansemidler og prosjekter

- En orientering til politikere, foreldre og andre samarbeidsparter

- En rullerende plan som sikrer at en arbeider i tråd med nytt regelverk og ny kunnskap

Planen skal følges opp og innarbeides i den enkelte barnehage. Den bidrar til felles fokus, refleksjon over egen praksis, kompetanseutvikling, drøftinger i samarbeidsutvalget og gjennom tilsyn

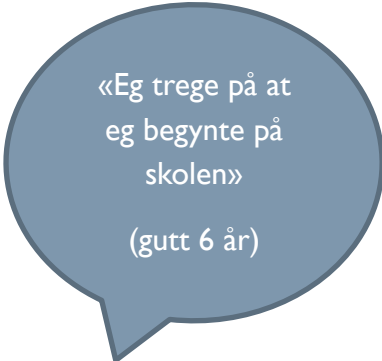

Nåtidens barnehage for fremtidens folk

Nåtidens barnehage:

Den gode Sola-barnehagen skal være god for det enkelte barnet og deres familier, for hele barnegruppen, for ansatte og for hele organisasjonen. Barn skal utvikle kunnskaper, ferdigheter og holdninger for å mestre livet og delta i et lekende fellesskap med andre.

Barna skal være i et godt omsorgs- og læringsmiljø som er preget av lek. Det skal være kompetente ansatte som er anerkjennende, varme, inkluderende, nysgjerrige, undrende, tilstedeværende, utfordrende, kreative, glødende, glade, bekreftende og forståelsesfulle. Barn skal oppleve medvirkning i en blanding av barnestyrt og voksenstyrte aktiviteter.

«Eg trege på at
eg begynte på
skolen»

(gutt 6 år)

Fremtidens folk:

Gjennom medvirkning skal barna ha tro på egne evner, kunne ta ansvar, medvirke, utvikle grunnleggende ferdigheter, nærme seg samfunn og omgivelser med nysgjerrighet, initiativ, livslyst og lærelyst.

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) sier at fremtiden vil bygge på bærekraft, digital mestring, mangfold og evne til nytenking/innovasjon. Dagens barn blir morgendagens voksne.

Kvalitet

Implementering av planverk og sammenhenger

For å kunne ta godt imot en ny rammeplan, er det et kvalitetskriterie at en kan implementere denne i hele organisasjonen. Til dette skal det være:

- Implementeringskompetanse
- Læreplanforståelse
- Kunnskap om læreplan-analyse
- Benytte kvalitetssystemet fra Utdanningsdirektoratet (KiB)
- Se sammenhengene i helheten under tjenesten oppvekst og kultur

Fysisk og psykososialt arbeidsmiljø

Barnehager i den gode Sola-barnehagen har system for:

- Et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø for de ansatte gjennom medarbeidersamtaler, medarbeiderundersøkelse og kvalitetsteam
- Et godt fysisk og psykososialt arbeidsmiljø for barn som er nedfelt i de pedagogiske planene
- Barns medvirkning

System for internkontroll

Området barnehage skal reguleres av følgende lover (listen er ikke uttømmende)

- Lov om barnehager av 2005
- Forskrift om miljøretta helsevern i barnehage og skole
- Arbeidsmiljøloven med forskrift
- Lov om produktkontroll
- Lov om sikkerhet på utelekeplassen
- Brannvernloven
- Hovedavtalen

Kompetanse

Kompetanse handler om væremåte, tankesett, holdninger verdier og kunnskap. Barnehagene skal være lærende organisasjoner. Kompetanse for en barnehage handler primært om pedagogikk, psykologi og fagområdene. For å jobbe i barnehage er det viktig at en stadig er i utvikling både i fagområdene og i yrkeskompetansen.

Måter å fremme kompetanseutvikling er:

- Å arbeide som lærende organisasjon
- Videreutdanning
- Prosjektarbeid
- Innovasjon
- Intern møtevirksomhet som; avdelingsmøter, personalmøter, planleggingsdager, fagmøter, osv
- Konferanser/kurs
- Nettverksarbeid, erfaringsdeling, ol.
- Ekstern vurdering, veiledning, coach ol.
- Hospitering/studiebesøk

Ulike stillinger og kompetansekrav

Det er ulike stillingskategorier knyttet til området barnehage med ulike kompetansekrav. For tiden foreligger det funksjonsbeskrivelser for alle stillingskategoriene; styrer, pedagogisk leder, barne- og ungdomsarbeider, assistent, ressurspedagog og veileder flerkultur. Siden det er raske endringer i samfunnet, vil en ha behov for kontinuerlige oppjusteringer og tilpasninger av disse.

Samarbeid

Foreldresamarbeid basert på medvirkning

Det formelle samarbeidet med foreldre er nedfelt i Lov om barnehage § 4, foreldreråd og samarbeidsutvalg. Også formålet i § 1 viser hvor sentralt samarbeidet er for barna.

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling”.

For å lage en god barnehage for barna, legges det til rette for samarbeid slik at en:

- Har gode rutiner for overgangen mellom hjem og barnehage
- Avklarer forventninger
- Setter medvirkning i system i all foreldrekontakt
- Opprette kommunalt foreldreutvalg (FUB)

Samarbeid med ulike kommunale aktører

Det er mange tjenester rundt barn og deres familier som er viktige for å gi dem gode oppvekstvilkår. Det kommer barnet til nytte om en:

- Har gode rutiner for overgangen mellom barnehage og skole

- Benytter seg av ulike kulturtilbud (bibliotek, kulturskolen og lignende)
- Samarbeider tverretattlig til barnets beste (PPT, helsestasjon, barnevern)

Samarbeid med andre aktører

For å være pådriver av gode barnehager, er det nyttig med impulser og samarbeid fra eksterne samarbeidsparter. Det gjelder på mange områder som f.eks. forskning, økonomi, tilsyn og tolking av lovverk og høringer fra departementet. Sola-barnehagen har derfor etablert samarbeid med:

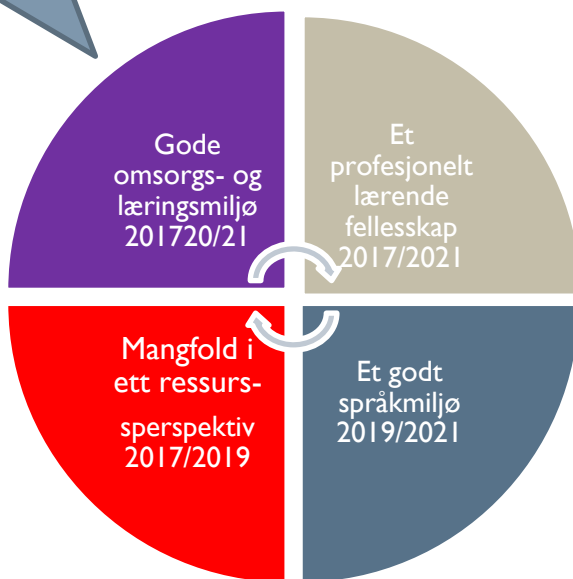
- Lokale universitet og høyskoler
- Fylkesmannen i Rogaland
- Interkommunale nettverk
- Kommunenes sentralforbund (KS)
- Tilrettelegging av inne- og utemiljø

«Me ønske oss ett snekkerverksted der me kan hamra, saga og måla. Så vil me ha verktøykasse og materialer. Det hadde vært kjekt det!»
(2 gutter 5 år)

Kvalitetsmodell

Faglig Innhold

I denne kvalitetsplanen velger gå i dybden og spisse ytterlig eksisterende fokusområder. Implementering tar tid, så derfor har en valgt å holde fokus på to av disse emnene alle fire årene. «Et profesjonelt lærende fellesskap» og «Gode omsorgs- og læringsmiljø» er tema som tar tid. Alle ansatte i organisasjonen skal få kunnskap nok til å omsette nye tema i gode handlinger overfor barna. Sola kommune har i flere år hatt fokus på mangfold, og vil i denne perioden bruke tid på å få ny kunnskap over i ny drift. Det er fokus på språkarbeid i Sola samtidig som dette blir et nytt basisfag i ny rammeplan. En vil derfor midtveis i denne planperioden oppdatere kunnskapen om hva som kjennetegner gode språkmiljø.

Skisse av innholdet fra 2017 – 2021:

Det utarbeides årlig en detaljert kompetanseplan. En tenkt grovdisponering av temaet fra 2017 -2021 vises i tabellen.

1. år	Et profesjonelt lærende felleskap.	Gode omsorgs- og læringsmiljø.	Mangfold i et ressursperspektiv.
2 år	<ul style="list-style-type: none"> Fra plan til handling Barnehagens rolle i samfunnet 	<ul style="list-style-type: none"> VI i Sola Gode overganger Barns medvirkning 	<ul style="list-style-type: none"> Planlegge for alle barn Tverrfaglig samarbeid om tidlig innsats Likestilling Kompetanse for mangfold
3 år			Et godt språkmiljø Lage et godt språkmiljø som støtter opp om barns språkutvikling, kommunikasjon, tekst og fortellerglede
4 år	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføringskompetanse 	<ul style="list-style-type: none"> Folkehelse 	

«Det er like farlig for et lite barn å falle ut av den voksnes tanker som å falle ut av den voksnes armer.»

Donald Winnicott

Omtale av fokusområdene

Et profesjonelt lærende fellesskap

Ny rammeplan sier at alle barnehager skal ha «høy kvalitet». Det forstås som utviklingsorienterte organisasjoner med et profesjonelt lærende fellesskap. Disse kjennetegnes ved at en agerer som viktige samfunnsaktører basert på ny kunnskap om; ledelse- og barnehageforskning. Dette krever høy kompetanse og ansatte som jobber i tråd med rammeverket. Funksjonsbeskrivelsene peker på sentrale arbeidsområder for de ulike yrkesgruppene.

Ny rammeplan presiserer styrerens ansvar for det pedagogiske innholdet i barnehagen. I Sola vil en fortsatt ha fokus på planarbeid, fra plan til handling, analyse, læreplanforståelse og didaktisk forståelse.

Barnehagene i Sola skal ha et profesjonelt lærende fellesskap. Da skal en agere som lærende organisasjoner med tydelig pedagogisk ledelse, lærende og profesjonelle møter og profesjonelt språk. For å nå målene skissert i ny rammeplan har en identifisert tre tema å jobbe med:

Mål: Barnehagens rolle i samfunnet

- Alle ansatte kjenner til Rammepanens innhold og oppgaver (KD 2017)
- Alle arbeider ut fra å være en viktig samfunnsaktør
- Alle ansatte tar vare på barnet- og barndommens verdi
- Barna blir rustet til å møte fremtiden
- Metodikken bygger på ny forskning og kunnskap.
- Legge ytterligere til rette for de yngste

Mål: Fra plan til handling

- Alle ansatte kjenner til Rammepanens visjoner
- Alle ansatte kan omsette de nasjonale ideene til praktisk pedagogikk
- Alle ansatte kjenner visjonen og barnesynet som er definert i egen barnehage

Mål: Gjennomføringskompetanse

- Alle ansatte gjennomfører barnehagens mål i tråd med barns interesser og modning.
- Alle barn møter utfordringer og progresjon tilpasset egne forutsetninger
- Tydelig ledelse
- Gjennomføring av lærende og profesjonelle møter

Gode omsorgs- og læringsmiljø

Rammeplanen er skrevet i en sosiokulturell kontekst. Barnehageloven § 3 omtaler barns rett til medvirkning. Siden paragrafen kom i 2003 har det vært fokus på barns medvirkning ut fra alder og modenhet. Medvirkning skal konkretiseres og sees i lys av barnet som subjekt i egne læringsprosesser. Denne fremstillingen legger ansvar for utvikling, organisering og læring på miljøet rundt barnet, og stiller krav til både det fysiske miljøet og til personalet i barnehagen.

I denne perioden skal barnehagene fullføre opplæringen om Læringsmiljøsentret om VI i Sola (Varig innsats for verdighet og inkludering). Dette skal utdanne personalet til å bli sensitive voksne som ser barnas behov og sette dem i stand til å forebygge, avdekke og håndtere mobbing. Hvert barn skal kjenne seg betydningsfull i fellesskapet og oppleve vennskap og inkludering.

Gode overganger for barnet er viktig både når de starter i barnehagen og når de skal forlate den. Mellom hjem og barnehage må en skape tillit og trygghet, og sørge for gode rutiner for tilknytning. Mellom barnehage og skole skal en først og fremst sørge for at barnet har

positive forventninger til overgangen. Deretter må en legge til rette for at barnet fortsetter de påbegynte læreprosessene. Dette kan gjøres ved at ansatte rundt barna kjenner til hverandres arbeidsmåter og planverk.

Nytt i denne perioden er at folkehelse skal gjennomsyre all aktivitet. For barn i barnehage skal det legges vekt på barns psykiske og fysiske helse. Barn som opplever mestring og mulighet for å være seg selv i ord og handling, er kjennetegn på god psykisk helse. Det må være balanse mellom barndommens egenverdi og fremtidsperspektivet for barnet. Målet for arbeidet i barnehage er å gi dem opplevelse av å mestre livet og lyst til å lære.

Mål: Vi i Sola (Varig innsats for verdighet og inkludering)

- Alle barn opplever seg inkludert og betydningsfull i fellesskapet

Mål: Gode overganger

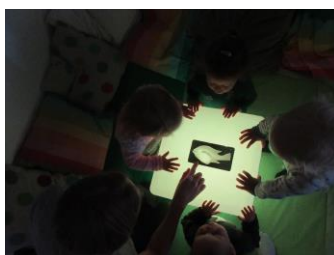
- Hvert barn og hver familie opplever tillit og god tilknytning ved oppstart i barnehagen
- Hvert barn skal kjenne seg trygg, verdifull, kompetent i møte med skolen.

Mål: Barns medvirkning

- Hvert barn er subjekt i eget liv og gis medvirkning etter alder og modenhet.

Mål: Folkehelse

- Hvert barn skal oppleve at barnehagen fremmer barns psykiske og fysiske helse
- Hvert barn skal oppleve lyst til å lære og evne til å mestre livet

Mangfold i et ressursperspektiv

Vi lever i et mangfoldig samfunn der hvert individ skal oppleve seg som verdifull. Ved å se på alle barn som en ressurs, verdsetter en individet som forskjellige med ulike muligheter og kompetanse. Mangfold og flerkultur vil være fortsettelse på arbeidet vi startet i 2011. Fokuset har vært flerkultur som ressurs. Mange pedagoger har tatt videreutdanning i flerkultur. Flere barnehager skal starte opp prosjektet "Kompetanse for mangfold" i 2017.

Mangfold skal sees på som å planlegge for "alle" barn ved å differensiere for de yngste og de eldste. Barn med særlig utfordringer gis muligheter og sees som en ressurs i gruppen. I bunn skal det ligge at alle barn er likeverdige og betydningsfulle. Barn skal gis samme mulighet uavhengig av kjønn.

En skal videreutvikle det tverrfaglige samarbeidet med sikte på gjensidighet. Begrepet "Tidlig innsats" i barnehage skal ha fokus slik at samarbeidspartene har samme forståelse av innholdet.

Mål: Planlegge for alle barn

- Hvert barn skal oppleve at barnehagedagen blir tilrettelagt ut fra egne forutsetninger.

Mål: Tverrfaglig samarbeid om tidlig innsats

- Det tverrfaglige samarbeidet skal bygges på gjensidig forståelse av oppdrag og mandat.

Mål: Likestilling

- Hvert barn skal oppleve respekt og likeverd uavhengig av kjønn

Mål: Kompetanse for mangfold

- Barnehagene som er med i prosjektet «Kompetanse for mangfold» i regi av UiS og Fylkesmannen gjennomfører dette arbeidet.

Et godt språkmiljø

Mange barnehager i Sola har jobbet med temaet språk over tid. I Rammeplanen er dette omtalt som basiskompetanse og er et viktig satsingsområde. Det er tilgjengelig språkressurser til bruk på Lesesenteret. En vil ha fokus på å lage et godt språkmiljø som støtter opp om barns språkutvikling, kommunikasjon, tekst og fortellerglede.

Rammeplanen (2017) sier at barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy å utøve digital dømmekraft. En skal gi barn mulighet til relevant mediebruk.

Mål: Et godt språkmiljø

- Alle barn skal oppleve et miljø som støtter opp om god språklæring.
- Alle barn skal få begynnende digital kompetanse i barnehagen.

«Se jeg har fått nye klokke, og den lever»

Jente 4 år

Rapportering

Departementet utvikler gode kvalitetsverktøy på nett. (<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/kvalitet-i-barnehagen/>). Disse er tilgjengelige, oppdaterte og gode til bruk i kvalitetsarbeid. Barnehagene benytter seg av disse fremover for kvalitetsutvikling internt. Dette er også verktøy som kommunen kan bruke i ulike analyser og rapporteringer.

Samtidig vil en i fremtiden kunne bruke dette på kommunenivå når en skal vurdere kvalitet både internt og til sammenligning i landet for øvrig. For kommunale barnehager viser en til «Årshjul for ledelsen i Sola kommune», som gir en oversikt over jevnlig rapporteringer til ulike instanser. Det gjennomføres brukerundersøkelse annet hvert år. Utover dette har hver barnehage jevnlig rapportering til ulike instanser gjennom året. Kvalitetsplanen skal vurderes og legges frem for utvalg for oppvekst og kultur annet hver år jf UOP sak 23/11.

Kilder

KD (2007). Likeverdig opplæring i praksis! Strategi for bedre læring og større deltakelse av språklige minoriteter i barnehage, skole og utdanning 2007-2009

KD (2008). St.meld. 41 – Kvalitet i barnehagen.

KD (2010). St.meld. 18 - Læring og fellesskap.

KD (2010). NOU, Med lekelyst og forskertrang.

KD (2010). NOU, Mangfold og mestring.

KD (2011). Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Lov om barnehage (2011)

UDIR (2012). Ståstedsanalyse for barnehager.

<http://www.udir.no/Barnehage/Stotterressurser/Stastedsanalyse-for-barnehager/>

UDIR (2013): Strategi for kompetanse og rekruttering

UDIR (2014). Tekstforslag til revidert forslag til rammeplan for barnehagen.

<http://www.udir.no/PageFiles/81698/Tredjeutkast-rammeplan-19-02-2014.pdf?epslanguage=no>

UDIR (2014). Språkkompetanse hos 4-åringer som har gått i barnehage

NOU 2014:7: Elevenes læring i fremtidens skole (delutredning Ludvigsensutvalget)

NOU 2015:8: Fremtidens skole – fornyelse av fag og kompetanse (hovedutredning Ludvigsensutvalget)

NOU 2015:2: Å høre til – virkemidler for trygg psykososialt skolemiljø

KD (2017): Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver

Hvor kan jeg finne ut mer..

Forslag til fagbøker:

- 1) Entusiasme for endring i barnehagen (Mostad, Skandsen, Wærness, Lindvig) 2013
- 2) Barnehagen som læringsarena – mellom styring og ledelse (Moen, Gotvassli, Granrusten) 2016